

BULUNMA DURUMU EKİNİN ZAMAN İŞLEVLERİNİN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİNDE KULLANIMI*

Mahir KALFA **

ÖZ

Hâl ekleri bugüne değin geleneksel dil bilgisi çalışmalarında cümle bilgisi içinde işlevleri açısından incelenip değerlendirilmiştir. Zaman yönünden cümle içinde aldıkları görevleri değerlendirmek gerekmektedir. Zamanlar konusu geleneksel dil bilgisi çalışmalarında beş temel zaman (aspect) ve yardımcı kipler başlığı altında ele alınmaktadır. Cümle bilgisi konusu içinde yer alan zarf tümleçlerini oluşturan zaman zarflarından “-DA” hâl eki ile kurulanlar incelenecektir. “-DIĞIndA, -LIĞIMdA” vb. birleşik yapılar, dil seviyeleri göz önünde bulundurularak zaman yönünden ele alınacaktır. Bu çalışmada “-DA” bulunma durumu ekinin gün, hafta, ay, mevsim ve yıl adlarıyla birlikte kullanımı değerlendirilecektir. “Yazın, kışın; yazda, kışta; ilkbaharda, sonbaharda”, “günde, haftada, ayda, yılda” gibi yapılar incelenecektir. Saatler konusu geleneksel dil bilgisi çalışmalarında genellikle yer almamaktadır. “Şimdi (saat kaç?)”, “geçmiş ve gelecek (saat kaçta?)” olmak üzere iki grupta incelenebilecek bu zaman konusu, ana dili Türkçe olan bireyler için zor görülmesi de, işlevsel olarak ele alınmadığı takdirde, bir yabancı için oldukça güç bir konudur. Bu konu çalışmamızda bu anlamda değerlendirilecek ve örneklerle açıklanacaktır. “-da, -de; -ta, -te” bulunma durumu eklerinin zaman sözcükleri oluşturması ve bu konunun “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi” içinde A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyeleri açısından değerlendirilmesi ve öğretim yöntemlerinden söz edilmesi, doküman incelemesi yoluyla hazırlanan bu çalışmamızın esasını teşkil etmektedir. Sonuç olarak amacımız yazılacak işlevsel dil bilgisi kitaplarında konunun bu yönde değerlendirilmesine katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, dil bilgisi, bulunma durumu eki

USING THE CASE LOCATIVE SUFFIEX IN TURKISH AS A SECOND LANGUAGE INSTRUCTION

ABSTRACT

Case suffixes have been examined and evaluated in terms of their functions in sentence knowledge in traditional grammar studies. It is necessary to evaluate the functions they take in the sentence in terms of time. The subject of tenses is discussed in the traditional grammar studies under five basic aspects and auxiliary modes. Tenses formed with “-DA” case suffix from adverbs of time which form adverbial objects in the subject of sentence knowledge will be examined. Compound structures like “-DIĞIndA, -LIĞIMdA” will be handled in terms of tense by considering language levels. In this study, the use of “-DA” locative case suffix with the names of day, week, month, season and year will be evaluated. The structures like “yazın, kışın; yazda, kışta; ilkbaharda, sonbaharda”, “günde, haftada, ayda, yılda” will be examined. The topic of clocks is not usually included in traditional grammar studies. This topic of time, which can be examined in two groups as “Şimdi (saat kaç?)” and “geçmiş ve gelecek (saat kaçta?)”, is not seen as difficult for individuals whose native language is Turkish, however, it is a quite difficult topic for a foreigner if it is not handled functionally. This subject will be evaluated in this sense and explained with examples. The generation of time words by locative case suffixes “-da, -de; -ta, -te”, the evaluation of this topic in Teaching Turkish as a Foreign Language in terms of A1, A2, B1, B2 and C1 levels and mention of its teaching methods are the basis of our study prepared through document review. As a result, our aim is to contribute to the evaluation of the topic in this sense in functional grammar books which will be written.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, grammar, locative case suffix

* XII. Uluslararası Büyük Türk Dili Kurultayında, 25-28 Eylül 2017’de Bükreş-Romanya’da bildiri olarak sunulmuştur.

** Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü mahirkalfa@hotmail.com

GİRİŞ

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dil bilgisi öğretimi çok önemlidir. İkinci dil öğretiminde dil bilgisi, öğrenmeyi kolaylaştıran bir araç özelliği taşır.

Bugüne kadar yapılan yabancılar için Türkçe dil bilgisi çalışmaları, genellikle geleneksel bakış açısıyla hazırlanmış olup öğretim odaklı değildir. Dil bilgisi konuları dil öğretimini verimli hâle getirecek şekilde ele alınmalı ve Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı ve öğrenci seviyeleri göz önünde bulundurulmak suretiyle öğrenme hiyerarşisi oluşturulmalıdır.

Hâl eklerinin işlevleri bugüne değin geleneksel dil bilgisi çalışmalarında cümle bilgisi içindeki görevleri açısından incelenip değerlendirilmiştir. Bu eklerin zaman, durum, sebep-sonuç ilişkisi vb. yönlerden cümle içinde aldıkları görevleri değerlendirmek gerekmektedir.

Türkçedeki zamanlar konusu geleneksel dil bilgisi çalışmalarında beş temel zaman (aspect) ve yardımcı kipler başlığı altında ele alınmaktadır. Cümle bilgisi konusu içinde yer alan zarf tümleçlerini oluşturan zaman zarflarından “-DA” hâl eki ile kurulanlar incelenmelidir. “-DİĞİNdA, -İĞİMdA” vb. birleşik yapılar, dil seviyeleri göz önünde bulundurularak zaman yönünden ele alınmalıdır.

Bu çalışmada “-DA” bulunma durumu ekinin saatlerin ifade edilmesi, gün, hafta, ay, mevsim ve yıl adlarıyla birlikte kullanımı değerlendirilmiştir. “Yazın, kışın; yazda, kışta; ilkbaharda, sonbaharda”, “günde, haftada, ayda, yılda” gibi yapılar incelenmiştir.

Saatler konusu geleneksel dil bilgisi çalışmalarında genellikle yer almamaktadır. Bir dil bilgisi konusu olarak ele alınmamaktadır. Bu konu daha çok ilköğretimde işlenmektedir. “Şimdi (saat kaç?)”, “geçmiş ve gelecek (saat kaçta?)” olmak üzere iki grupta incelenebilecek bu zaman konusu, ana dili Türkçe olan bireyler için zor görülmesi de, işlevsel olarak ele alınmadığı takdirde, bir yabancı için oldukça güç bir konudur. Bu konu çalışmamızda bu anlamda değerlendirilmiş ve örneklerle açıklanmıştır.

“-da, -de; -ta, -te” bulunma durumu eklerinin zaman sözcükleri oluşturması ve bu konunun “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi” içinde A1, A2, B1, B2 ve C1 seviyeleri açısından değerlendirilmesi ve öğretim yöntemlerinden söz edilmesi çalışmamızın esasını teşkil etmektedir.

Bulunma durumu eki, sözcüklere veya söz öbeklerine yüklenerek cümlenin yer, zaman, iş, devamlılık, kesir vb. bakımından anlam kazanmasını sağlar. Bir zaman dilimin içinde bulunmayı ve içinde bulunulan bu zamanın sınırlandırılması görevinde kullanılmaktadır.

Muharrem Ergin, bulunma durumunu “Kelime guruplarında ve cümlede fiilin kendi içinde cereyan ettiğini ifade etmek için isim lokatif hâlinde bulunur. Fiilin cereyan ettiğini yeri gösteren, böylece bir bulunma ifade eden lokatif hâline girmek için de isimler daima ek alırlar. Bu ek ise lokatif ekidir: *yol-da, dere-de, ağaç-ta, direk-te, gecesi-n-de, başımız-da, yerler-de, ormanlar-da*, misallerinde olduğu gibi.” sözleriyle tanımlıyor (Ergin 1962: 222, 223). “Lokatifin bu geniş mânâsiyle *bulunma* ana fonksiyonu beraber kullanıldığı fiilin mânâsına uygun olarak tabiiçeşitli hususîfadeler etrafında toplanır: bulunma, yer, zaman, iş, devamlılık, müddet, tarz, şekil, durum, karşılaştırma, kesir, konu, vasıta, gaye, sebep, vasıf, miktar, belirtme, vasıta, kısım, parça, âitlik v.s. v.s. ...”. Kitapta ekin işlevlerinden söz edilirken “zaman” işlevi de ifade edilmiştir ancak örneklendirilmemiştir (Ergin 1962: 223).

Günay Karaağaç, bulunma durumunun zaman işlevi üzerinde durmuş, şu açıklamaları yapmıştır: “Bulunma durumu, çeşitli zaman ifadelerinde kullanılan zamanlık bulunma bildirir: Yarınlarda daha mutlu olacağız; gece yarısında, her karanlık gecede, seherde, kısa zamanda, Oraya yürüyerek on günde vardılar.” (Karaağaç 2013: 341) Tahir Nejat Gencan, “-de takısı almış zamanla ilgili

sözcükler, bir'le öbekleşince eylemin belirtilen zamanlarda yinlendiğini göstermeye yarar: Haftada bir sinemaya gidermiş. / Yılda bir uğramak... İkide bir, arada bir deyimleri de bu anlamda belirteç olur." açıklamalarını *Zaman Belirteçleri ve Kullanılışları* bölümünde yer vermiştir (Gencan 2007: 465). Hamza Zülfikar, *Yabancılar İçin Türkçe Dilbilgisi* adlı kitabında, bulunma durumundan "Bu biçim şimdiki zaman bildirir. Birinci tekil ve çoğulda iki ünlü arasına koruyucu -y- girer. Yirmi sekiz yaşındayım. Yirmi sekiz yaşındayız." şeklinde ekin zaman işlevine değinmiştir (Zülfikar 1980: 34). Zeynep Korkmaz, konuyu ayrıntılı olarak ele almış, "Eklendiği ad ile fiil arasındaki bağlantı özelliği açısından, bulunma ve yer gösterme kavramına koşut olarak zaman, iş, süreklilik, içinde olma, tarz bildirme karşılaştırma, gösterme, vasıta, amaç, sebep vb. ifadeleri de içine alır." tanımından sonra ekin işlevlerini açıklamıştır: "Adı oluş 'oluş ve kılışın zamanını bildirme' ifadesiyle fiile bağlar." (Korkmaz 2009: 289). Korkmaz, bu yapıya ilişkin cümle örnekleri sıralamaktadır: "Hadi sağlıcakla kal. Akşamda sabahta döneriz biz. (F. Baykurt, ID, 90)." Kitaptaki cümlelerden alınan yapılar şunlardır: "arada sırada, arada bir, akşamlarda, yedi ayda, aynı anda, 1960'ların baharında, çocukluğunda, o esnada, gecede, gündüzde, yatışta, yazda, kışta, yedi gün yedi gecede, gelecekte, gençliğinde, günümüzde, akşam karanlığında, kış ortasında, dört senede bir, bu sırada, yaşlılıkta, daha önceki yıllarda, on iki saat zarfında (Korkmaz 2009: 290, 291, 292).

-lAr can be added to certain expressions of time and place, giving a sense of approximation, or giving the expression a wider meaning. The list below gives some common examples. Although the locative case-marked form is shown for several items, other case markings also occur according to context. (-lAr, belirli bir zaman ve mekân ifadesine eklenebilir; Yaklaşım veya ifadeye daha geniş bir anlam kazandırır. Aşağıdaki liste bazıları ortak örnekler. Lokal vaka işaretli formu birkaç öge için gösterilmesine rağmen, Bağlamlara göre diğer olgu işaretleri de görülür.) (Göksel, Kerslake 2005: 150)

1995 ortalarında 'about the middle of 1995'

mayıs başlarında 'at about the beginning of May'

o sıralarda 'at about that time'

o tarihlerde 'around that date', 'at that period'

şimdilerde 'these days'

The locative suffix expresses physical or abstract location. A noun phrase in the locative case can function as one of the following:

A time or place **adverbial**: (Bir zaman veya yer zarfı)

O günlerde Selim çok sigara içiyordu.

'At that time Selim was smoking a lot'. (Göksel, Kerslake 2005: 158)'

Tarihî metinlere bakıldığında bulunma durumunun günümüzdeki gibi zaman işlevli olarak kullanıldığı görülmektedir:

"bugünkü künte ol tınlıg lar kelgülık ödunte kelmetiler." (Bugünkü günde o insanlar gelecekleri zamanda gelmediler.) (Altun Yaruk, 19, 18-20) (Sev 2007: 335).

"Ol kirmişte men bayakı teg tursa erdim." (O girdiğinde ben eskisi gibi dursaydım.) (Nehcü'l-Feradis, 123, 13-14) (Sev 2007: 336).

"takı hutbe okıgay her bir rek'ette bir rükû kılğay." (Ve hutbe okuyacak, her bir rekatte bir rükû kılacak.) (İrşâdü'l-Mülûk ve's-Selâtîn, 235a) (Sev 2007: 337).

"ziyâret kıldı benim tirligimde." (Ziyaret etti benim canlılığında.) (İrşâdü'l-Mülûk ve's-Selâtîn, 370a, 8) (Sev 2007: 337).

“Körmeyin ömrümde cuz kâm u neşat.” (Ömrümde (Lisânü’-t-Tayr, 33, 581) (Sev 2007: 337).

“biz yigirme yaşımızda erdük.” [Türk Lehçeleri Örnekleri, (Şecere-i Türk), 238] (Sev 2007: 338).

“men igledükte an başlayu mana tört yekler yakın kelti.” (Ben hasta olduğumda önce bana dört şeytan yakın geldi.) (Altun Yaruk, 5, 21-22) (Sev 2007: 338).

Bulunma Durumu Ekinin Yabancılara Öğretimi

Bu ekin zaman işlevi, dil edinimi süreci içinde okul öncesi dönemde kazanılmaktadır. Ana dili Türkçe olan öğrenci bulunma durumun bu işlevini anne-babasından, yakın çevresinden, sokaktan, televizyon vb. edinmektedir. Formal eğitim sürecinde şimdiki zaman için “Saat kaç?”, geçmiş ve gelecek zaman için “Saat kaçta?” sorularının yöneltiliş sebebi üzerinde durulmaz. Ancak bu durum bir yabancı için aynı değildir. Dil öğrenimi süreci içinde bu tür durumların nedeninin uygulamalı olarak açıklanması beklenmektedir. Bu nedenle Bulunma durumu ekinin basitten karmaşık yapılara doğru hazırlanan ders kitaplarında ele alınması ve örneklerle açıklanması gerekmektedir. Ayrıca bu tür yapıların pek çoğunu öğrencilerin Türkçe Sözlük’ten de bulması mümkün değildir. *ilk bakışta, yakında* örneklerine Türkçe Sözlük’te yer verilmiştir.

Bu yapılar, başlangıç seviyesinden (A1) itibaren yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenenlere aktarılmalıdır. Basit yapı ad ve ad soylu sözcüklere yüklenen bulunma durumundan başlanarak ek kalıplaşmalarına uğrayan daha güç yapılara değinilmelidir. Basit yapı dil bilgisi bilgisi gerektirmeyen sözcükler, söz varlığı içinde ele alınıp seviyelere göre öğretilmelidir. Aşağıda A1, A2, B1, B2, C1, C2 düzeyleri göz önünde bulundurularak ünite bazında bulunma durumunun zaman işlevi sınıflandırılmıştır.

A1 düzeyi

Gün adlarının yalın kullanımı:

pazartesi, salı, çarşamba... (2. ünite)

Ay adlarının yalın kullanımı:

eylül, ekim, mart, nisan... (4. ünite)

Ay adlarının bulunma durumu ile kullanımı:

martta, mart ayında; nisanda, nisan ayında; ağustosta, ağustos ayında... (İsim tamlamaları verildikten sonra işlenmelidir.) (6. ünite)

Gün adlarının “günü” sözcüğü ile kullanımı:

pazartesi günü, salı günü, çarşamba günü (6. ünite). *Pazartesi gününde, Salı gününde* gibi kullanımların yanlış olduğu belirtilmelidir.

Mevsim adlarının yalın kullanımı:

ilkbahar, yaz, sonbahar, kış. (4. ünite)

Mevsim adlarının bulunma durumu ile kullanımı:

“ilkbaharda, sonbaharda.” örneklerinin doğru kullanımlar olduğu, “yazda” ve “kışta” örneklerinin Türkçede kullanımının nadir olduğu ifade edilmelidir. Bunların yerine Türkçede “yazın” ve “kışın” sözcüklerinin çok fazla kullanıldığı belirtilmelidir. “yazda, kışta” biçimleri Türkçe Sözlük’te yer almamaktadır. “yazın, kışın” sözcüklerine ise Türkçe Sözlük’te yer verilmektedir. (6. ünite)

Günün bölümlerinin bulunma durumu eki ile kullanımı:

Sabah, öğle, ikindi, akşam, gece sözcüklerinin bulunma durumu eki ile kullanımı yok denecek kadar azdır. *Sabahta, akşamda* gibi nadir yapılar burada öğretilmemelidir.

Saatlerde bulunma durumu: Saatlerin şimdiki zaman olarak kullanımında bulunma durumunun kullanılmadığı öğretilmelidir:

Şimdi saat üç / üçte, Saat on iki / on ikide, şimdi haberler...

Saatlerde geçmiş ve gelecek zaman söylenirken bulunma durumu ekinin kullanılacağı öğretilmelidir:

Saat üç / Saat üçte gelirim, Maç dün dokuzdaydı. (8. ünite)

A2 düzeyi

Basit yapılı sözcüklerde bulunma durumunun kullanımı:

Adamı uykuda yakaladı.

Onu ilk kez düğünde gördüm.

yakında sözcüğü:

Zaman ve mesafe kavramları taşıyan bu sözcük, bulunma durumunun verildiği 2. üniteden sonra öğretilir. *Eczane çok yakında.* cümlesinde mesafe, *Film yakında başlıyor.* cümlesinde ise zaman kavramı vermektedir.

Sıfat tamlamalarının bulunma durumuyla kullanımı:

Niteleme Sıfatları: *Uygun bir zamanda gelirim. Erken dönemde bulunmuş kalıntılar.*

İlk fırsatta gelirim. Son günlerde çok üzgün.

uzun vadede, uzun zamanda; kısa vadede, kısa zamanda, aynı anda, aynı zamanda...

İşaret Sıfatları:

bu saatlerde, bu günlerde, bu haftalarda, bu aylarda, bu yıllarda, bu yüzyılda, bu çağda, bu dönemde...

İsim-fiil eklerinin bulunma durumu ile kullanımı:

Uzatmada iki gol yedik.

ad + İlk -tA

-İlk addan ad yapma eki, ve -DA bulunma durumundan oluşan bu ek zarf yapmaktadır. (A2 1. Ünite sonrası)

bebeklikte, çocuklukta, gençlikte, yaşlılıkta...

ad + İlk + IM + dA

-İlk addan ad yapma eki, iyelik ekleri, zamir n'si ve -DA bulunma durumu eklerinin kalıplaşmasından oluşan bu ek zarf yapmaktadır. (A2 1. ünite sonrası)

çocukluğumda, gençliğimde, evliliğimde, bebekliğimde...

Belirtisiz isim tamlamalarının bulunma durumunda kullanımı:

Belirtisiz isim tamlamalarının üzerine gelen bulunma durumu ekinin zaman kavramı verişi A2 1. Üniteden sonra öğretilir.

bahar döneminde, evlilik çağında, doğum gününde, Romalılar döneminde...

M.Ö. 3000’de, M.Ö. 3000 yılında, M.S. 1200 tarihinde gibi tamlayanı tarih bildiren yapılar B1 1. Üniteden itibaren öğretilir.

B1 düzeyi

Günün bölümlerinin bulunma durumu eki ile kullanımı:

Sabahta, akşamda gibi az rastlanan örnekler öğretilir. *Öğlede/ikindide buluşuruz.* (B1 1. Ünite sonrası)

-mAktA

Mastar eki “-mAk” ve bulunma durumu eki “-DA” nın kalıplaşmasıyla oluşmuş bu ek, şimdiki zaman ve geniş zaman anlamı taşımaktadır. Şimdiki zamanın resmî ifade ile verilmesi istendiğinde başvurulan bir yapıdır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında bu anlamıyla verilmektedir. Eylemin içinde bulunulan zamanda sürdüğünü formel bir dille anlatılmaktadır. Bu kipin hikâyesi de bu düzeyde verilmelidir.

Yağmur yağmakta.

Yağmur yağmaktaydı.

bir saat (gün, hafta, ay, yıl) içinde/içerisinde kullanımı:

Sıfat tamlamasından sonra gelen *içinde /içerisinde* sınırlayıcı ifadesinin kalıplaşarak kullanılmasıdır. Bu söz varlığı B1 1. üniteден itibaren öğretilir.

günümüzde, çağımızda, yüzyılımızda gibi zaman bildiren sözcüklerden sonra gelen iyelik ekleri ve sonrasında bulunma durumu eki ile kalıplaşmış ifadelerdir. B1 1. üniteден sonra verilebilir.

her seferinde, tam zamanında gibi tamlayanının çoğunlukla yer almadığı ad ve sıfat tamlamalarının iç içe kullanıldığı söz grupları B1 1. üniteден itibaren öğretilir.

B2 düzeyi

geç + miş + te

gel + ecek + te

-miş ve -AcAk eklerinin sıfat-fiil olarak kullanılışı B2 düzeyindedir. Ancak pek çok ders kitabında bazen A1 bazen A2’den itibaren verilmektedir. Kalıp söz olarak düşünülmektedir. A2 1. üniteден itibaren öğretilir.

gelecek günlerde (haftalarda, aylarda, yıllarda) yapılarında da *-acak* eki sıfat fiil görevindedir. B2 düzeyinde ele alınan bir konu olmasına rağmen ders kitaplarının pek çoğunda bu sıfat tamlaması A2’den itibaren kalıp söz olarak düşünülerek öğretilir.

fiil + DIĞINdA

-DIk sıfat -fiil eki, iyelik ekleri, zamir n’si ve bulunma durumu ekleri kalıplaşarak zarf-fiili oluşturur.

Kar yağdığında dışarı çıkamazsınız.

fiil + DIĞI sırada

-DIk sıfat-fiil eki, iyelik ekleri sırada sözcüğü ve bulunma durumu ekleri kalıplaşarak zarf-fiili oluşturur.

Kar yağdığı sırada dışarı çıkamazsınız.

sularında / civarında sözcüklerinin kullanımı:

Saatlerle ilgili olarak yakın bir saat dilimini göstermek için kullanılmaktadır.

saat üç sularında, saat beş civarında...

Oran bildiren ve bulunma durumu ile kurulan sıfat tamlamaları zaman anlamı taşıyabilirler. Bu yapı, B2 1. üniteden itibaren öğretilir.

İkide bir kapı çalıyor. (Oran, durum ve zaman bildiriyor.)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bulunma durumu eki olarak oluşun ve cümlede zaman zarfı görevinde bulunan yapılar Türkçede oldukça yoğun kullanılmaktadır. Ancak bu unsurlar, yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde gerek dil bilgisi yapıları olarak gerek söz varlığının içinde bulunan yapılar olarak bugüne değin değerlendirilmemiştir. Bu çalışmanın ders kitabı, işlevsel dil bilgisi, sözlük vb. kaynakları hazırlayacak araştırmacılara ışık tutacağı inancındayız. Bir sonraki çalışmada bu konu yabancılar için hazırlanmış ders kitaplarında yer alan durumlarıyla da ele alınıp incelemelidir. Ayrıca Türkçenin yabancılar için işlevsel bir dil bilgisi kitabı yazılmalıdır. Zira geleneksel dil bilgisi çalışmalarında bu tür ayrıntılara çoğu zaman yer verilmemektedir. Verilse dahi Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için bu yapıları bu tür çalışmalardan bulup çıkarmaları zordur.

KAYNAKLAR

- Ergin, M. (1962). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: İstanbul Matbaası.
 Gencan, T. N. (2007). *Dilbilgisi*. Ankara: Tek Ağaç Eylül Yayıncılık.
 Göksel, A. & Kerslake, C. (2005), *Turkish, A Comprehensive Grammar*, London: Routledge.
 Karaağaç, G. (2013). *Türkçenin dil bilgisi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
 Korkmaz, Z. (2009). *Türkiye Türkçesi grameri şekil bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
 Sev, G. (2007). *Tarihî Türk lehçelerinde hâl ekleri*. Ankara: Akçağ Yayınları.
Türkçe Sözlük. (2010). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
www.telc.net/fileadmin/user_upload/Publikationen/Diller_iain_Avrupa_Ortak_oneriler_AEeraevesi.pdf
 Zülfikar, H. (1980). *Yabancılar için Türkçe dilbilgisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

EXTENDED ABSTRACT

The grammar studies of Turkish for foreigners done until today have been prepared with a traditional point of view and are not teaching -oriented. Grammar topics should be handled in order to make language teaching efficient and a learning hierarchy should be established by taking the Common European Framework of Reference for Languages and student levels into account. The functions of case suffixes have been examined and evaluated in terms of their tasks in sentence knowledge in traditional grammar studies. It is necessary to evaluate the functions they take in the sentence in terms of time, case, cause and effect relation and etc. The subject of tenses in Turkish is discussed in the traditional grammar studies under five basic aspects and auxiliary modes. Tenses formed with “-DA” case suffix from adverbs of time which form adverbial objects in the subject of sentence knowledge should be examined. In this study, the use of “-DA” locative case suffix with the expression of time, the names of day, week, month, season and year was evaluated. The structures like “yazın, kışın; yazda, kışta; ilkbaharda, sonbaharda”, “günde, haftada, ayda, yılda” were examined. The topic of clocks is not usually included in traditional grammar studies. This topic is generally thought in primary school. This topic of time, which can be examined in two groups as “Şimdi (saat kaç?)” and “geçmiş ve gelecek (saat kaçta?)”, is not seen as difficult for individuals whose native language is Turkish, however, it is a quite difficult topic for a foreigner if it is not handled functionally. This subject was evaluated in this sense and explained with examples. The generation of time words by locative case suffixes “-da, -de; -ta, -te”, the evaluation of this topic in Teaching Turkish as a Foreign Language in terms of A1, A2, B1, B2 and C1 levels and mention of its teaching methods are the basis of our study. The locative case suffix is attached words or phrases, and it provides the sentence to gain meaning in terms of place, time, task, continuity, fraction, and so on. It is used in the task of being in a certain time and limiting the time. Muharrem Ergin, Günay Karaağaç, Tahir Nejat Gencan, Hamza Zülfikar and Zeynep Korkmaz

have dealt with the subject in detail and made definitions about the topic. When it is looked at the historical texts, it is seen that the locative case is used as a function of time like today: “bugünkü künte ol tınlıglar kelgülık ödunte kelmetiler.” (Bugünkü günde o insanlar gelecekleri zamanda gelmediler.); “Ol kirmişte men bayakı teg tursa erdim.” (O girdiğinde ben eskisi gibi dursaydım.); “taki hutbe okıgay her bir rek’ette bir rükû kılğay.” (Ve hutbe okuyacak, her bir rekatte bir rükû kılacak.); “ziyâret kaldı benim tirligimde.” (Ziyaret etti benim canlılığımda.); “Körmeyin ömrümde cuz kâm u neşat.” (Ömrümde (Lisânü’t-Tayr, 33, (Sev 2007: 337).; “biz yigirme yaşımızda erdük.”; “men igledükte an başlayı mana tört yekler yakın kelti.” (Ben hasta olduğumda önce bana dört şeytan yakın geldi.) The time function of this suffix is acquired in the preschool period during the language acquisition process. The student whose native language is Turkish acquires the function of locative case from their parents, immediate environment, street, television and so on. It is not focused on the reason for asking the question of “Saat kaç?” for present continuous tense and “Saat kaçta?” for the past and future tense during formal education. However, this situation is not the same for a foreigner. The reason for such situations in the language learning process is expected to be explained in practice. For this reason, the locative case suffix should be discussed in the textbooks prepared from simple to complex structures and explained with examples. Furthermore, it is not possible for students to find most of these structures in Türkçe Sözlük. The samples of *ilk bakışta*, *yakında* are included in Türkçe Sözlük. These structures should be transferred to those who learn Turkish as a foreign language from the beginner level (A1). The more difficult structures that take suffixes should be mentioned by starting with the locative case attached to nouns and noun phrases. Words that do not require simple grammar knowledge should be handled in vocabulary and taught according to levels. The time function of locative case is categorized by taking A1, A2, B1, B2, C1, C2 levels into account on the basis of unit. The structures that are formed by taking the locative case suffix and which are adverbs of time in the sentence are used extensively in Turkish. However, these elements have not been evaluated either as grammar structures or as structures within the vocabulary in teaching Turkish as a foreign language so far. We believe that this study will shed light on the researchers who will prepare the resources like textbook, functional grammar, dictionary and so on. In the next study, this issue should be handled and examined with the situations in the textbooks prepared for foreigners. In addition, a Turkish functional grammar book for foreigners should be written because mostly, these details are not included in traditional grammar studies. Even if they are given, it is difficult for those who learn Turkish as a foreign language to get these structures from such studies.